

Handläggare:
Tobias Åsell

Svar på remiss *Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida*

Bakgrund

En särskild utredare har haft i uppdrag att se över socialförsäkringsskyddet för gravida, framför allt regelverket om graviditetspenning, med syftet att modernisera detta så att förmånen i högre utsträckning fungerar ändamålsenligt för gravida arbetstagare och egenföretagare.

Nästan 80 procent av medarbetarna inom välfärdssektorn är kvinnor och det är viktigt för Avesta kommun att socialförsäkringsskyddet för gravida blir mer ändamålsenligt. Avesta kommun välkomnar förslaget om att höja inkomsttaket vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst vid graviditetspenningen i nivå med sjukpenningen. Att gravida behandlas på ett likvärdigt sätt som icke-gravida vid sjukdom är viktigt inte minst ur jämställdhetssynpunkt.

Avesta kommun ser därför positivt på förslaget som ska säkra att gravida får samma möjligheter att beviljas sjukpenning som andra försäkrade. Jämställdhet i arbetslivet är både ett mål i sig och ett medel för att klara välfärdens kompetensutmaning. För att klara framtidens kompetensförsörjning måste reformer främja kvinnors närvaro på arbetsmarknaden. Om anställda i kommuner och regioner exempelvis skulle dela lika på föräldraledigheten, skulle arbetstiden i sektorn öka med motsvarande 9 500 årsarbetare.

Strävan efter kvinnors ökade närvaro på arbetsmarknaden får emellertid inte innebära en risk för kvinnors hälsa i samband med graviditet. Avesta kommun som arbetsgivare är måna om sina medarbetare och deras välmående under hela arbetslivet.

Ärendet

Avesta kommun vill särskilt lyfta fram följande delar som särskilt viktiga förslag att arbeta vidare med.

Regelverket för sjukpenning ska förtydligas

Förslaget innebär att det förtydligas i sjukpenningregelverket att en gravid inte ska anses vara frisk om en icke-gravid hade ansetts vara sjuk med motsvarande symtom och arbete. Avesta kommun tycker att detta är ett viktigt och bra förslag.

Inkomsttaket vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst vid graviditetspenning ska höjas

Taket vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst vid graviditetspenning ligger på 7,5 prisbasbelopp och föreslås höjas till samma nivå som inom sjukpenningen, 10 prisbasbelopp. Avesta kommun tycker att detta är ett viktigt och bra förslag.

Förslag beträffande graviditetspenning

Förslaget innebär att förmånsperioden för graviditetspenning förlängs till och med dagen före faktisk förlossning. Med nuvarande regelverk kan graviditetspenning utges som längst till elva dagar före beräknad förlossning. För tid därefter är det föräldrapenning och sjukpenning som utgör tillämpliga socialförsäkringsförmåner. Utredaren motiverar förslaget med att de flesta som redan haft graviditetspenning fram till elva dagar före förlossningen troligtvis behöver vara fortsatt lediga fram till förlossningen och därför är hänvisade att nyttja föräldrapenning för de dagarna för att finansiera sitt inkomstbortfall. Avesta kommun tycker att förslag är bra men framhåller att det kan vara aktuellt med en justering av antalet föräldrapenningdagar för att motverka att den totala frånvaron ökar.

Förslag beträffande omplacering

Arbetsgivare ska lämna in utlåtande i ärenden om graviditetspenning Förslaget innebär att Försäkringskassan ska vända sig till arbetsgivaren i stället för till den gravida för att begära in arbetsgivarutlåtande om möjligheterna till omplacering. Arbetsgivaren åläggs också ett utvidgat ansvar att, på begäran, lämna uppgifter om arbetet och arbetsförhållanden som behövs för att Försäkringskassan ska kunna utreda möjlighet till omplacering och besluta om rätt till graviditetspenning. Förslagen bedöms medföra mer administration för arbetsgivaren.

Avesta kommun tycker att det är bra att Försäkringskassan ska vända sig till arbetsgivaren för att begära in utlåtande men menar att det kommer att öka administrationen avsevärt att ge arbetsgivaren ett utvidgat ansvar att lämna uppgifter om arbetet och arbetsförhållanden.

Kännedomen om risker i arbetsmiljön för gravida behöver förbättras

Arbetsmiljöverket ska ges i uppdrag att undersöka arbetsgivares kännedom om risker i arbetsmiljön för gravida samt lämna förslag på förbättringsåtgärder. Myndigheten för arbetsmiljökunskap ska ges i uppdrag att sammanställa aktuell forskning om risker i arbetsmiljön för gravida och fostret samt sprida informationen och hålla den tillgänglig. Utredningens bedömning: Kännedomen om risker för gravida i arbetsmiljön behöver förbättras. Avesta kommun tycker att detta förslag är viktigt och bra och menar samtidigt att Arbetsmiljöverkets proaktiva stödjande arbete måste stärkas.

Arbetsmiljöverket ska arbeta mer aktivt med frågor som rör gravidas arbetsmiljö

Arbetsmiljöverket ska ges i uppdrag att arbeta mer aktivt med stöd till arbetsgivare i deras arbete med att bedöma risker i arbetsmiljön för gravida. Utredningens bedömning: Arbetsmiljöverket bör arbeta mer aktivt med att sprida information om vad som gäller kring riskbedömningar av gravidas arbetsmiljö. Avesta kommun tycker att detta är viktigt och bra. Stödet från Arbetsmiljöverket kan exempelvis handla om riktlinjer och checklistor för olika typer av arbeten. Dessa skulle kunna underlätta för arbetsgivaren att genomföra riskbedömningar.

Ekonomiska konsekvenser för kommuner och regioner

Utredningens bedömning av de ekonomiska konsekvenserna för kommuner och regioner hänger ihop med förslagen om tillägg till sjukpenningregelverket i syfte att minska risken för diskriminering i ärenden om sjukpenning, om förslaget om att finansiera reformen genom slopande av flerbarnstillägg inom barnbidraget samt om förslag om ändring av ett förfarande med arbetsgivarutlåtande i graviditetspenningärenden, i rollen som arbetsgivare. Utredningen konstaterar att kostnaderna för sloandet av flerbarnstillägget för det andra barnet sannolikt kommer att medföra att det ekonomiska biståndet ökar med 35 miljoner kronor som en konsekvens av finansieringsförslaget. Även om dessa kostnader fördelat per kommun blir mycket små så framstår det inte som rimligt att respektive kommun ska finansiera förändringen genom ökat ekonomiskt bistånd.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner remissyttrandet som sitt eget och sänder vidare till ansvarig remissinstans.